

Cabeza borradora

Títol original: *Eraserhead* **Direcció i guió:** David Lynch **País:** EUA **Durada:** 85 min **Any:** 1977 **Gènere:** Drama fantàstic **Interpretació:** Jack Nance, Charlotte Stewart, Allen Joseph, Jeannie Bates... **Música:** Peter Ivers **Fotografia:** Frederick Elmes (B&W) **Distribuïdora:** Avalon **Estrena a Espanya:** 03/02/1978

No recomanada per a menors de 12 anys

Versió original en anglès, amb subtítols en espanyol

SINOPSI

Henry Spencer, un jove depressiu i espantadís, pateix des de petit uns estranys malsons dels quals intenta alliberar-se a través de la seva imaginació. Un dia, la seva amiga Mary el convida a sopar a casa; s'assabenta aleshores que ha estat pare d'un bebè prematur i no humà. La Mary i l'estrany nadó s'instal·len a casa d'en Henry, on un escenari il·luminat darrere del radiador mostra la presència d'una dona. (FilmAffinity)

CRÍTICA

Cabeza borradora (*Eraserhead*, 1977), el primer llargmetratge de David Lynch, és, juntament amb *El show de terror de Rocky* (*Sharman*, 1975) o *El topo* (*Jodorowsky*, 1970), una de les pel·lícules de culte de reputació més perdurable en el cinema contemporani. Per a molts cinèfils continua sent fins i tot l'emblema més gran d'aquest subgènere. La seva proposta narrativa no ha perdut gens ni mica d'originalitat i força des que es va estrenar comercialment, fa quatre dècades. Tot al contrari. El protagonista, Henry Spencer (Jack Nance), un home ordinari, progenitor perplex d'una criatura monstruosa, atabalat per una successió d'esdeveniments grotescos que el sumeixen en un llarg malson, ofereix la imatge d'un individu fràgil que assisteix impotent a una descomposició física i moral que el depassa. La família de la seva xicota, Mary X (Charlotte Stewart), li dona un tracte de personatge indesitjable i l'aclapara amb les seves excentricitats; la mateixa jove l'abandona poc després, incapaç de suportar el plor i l'horror del seu nadó deforme. Confinat en una habitació ombrívola, al costat de la criatura marranejant el físic de la qual sembla un carner escorxat, el Henry es lliura a somnis evasius inversemblants (l'idil·li amb una rossa cantant de galtes hipertrofiades i granulades o la voluptuosa submissió als avanços sexuals d'una veïna) que culminen en un deliri tan pertorbador com la pèrdua literal del propi cap, l'interior del qual serà utilitzat per una fàbrica de llapis per elaborar esborradors.

A partir d'aquestes imatges deliberadament absurdes, el director es lliura al tipus d'escriptura automàtica practicat pels surrealistes que, en aparença, no remeten a cap lògica, però que simbòlicament il·lustren tot allò que la consciència humana reprimeix o rebutja, com l'impuls sexual i les seves expressions heterodoxes, la procreació i els seus fantasmes més foscos, les convencions del benestar físic i l'aparença acceptable i, de manera general, la il·lusió d'un ordre racional al món. David Lynch, que era pintor abans d'esdevenir cineasta, al·legava estar fascinat per les textures del món físic i per l'espectacle de la degradació dels objectes i els éssers humans. D'aquesta descomposició plàstica sorgia el que és grotesc, que alhora permetia a l'artista accedir a una manera original d'entendre el món. **Cabeza borradora** és una pel·lícula que reflecteix, de manera aspra i suggerent, les pors i contradiccions d'una societat estatunidenca a finals dels anys 70, al final del període molt fèrtil de la dissidència i la contracultura, que ja s'encaminava al trist neoconservadorisme encarnat per Ronald Reagan i la seva majoria moral. Aquesta lectura la va suggerir, en el seu moment, el mateix realitzador, i 40 anys després sembla cobrar una pertinència encara més aguda. L'oportunitat és ara única de poder apreciar, amb l'estremiment degut, aquesta obra singular presentada en una còpia remasteritzada amb resolució 4K. Un clàssic del cinema de mitjanit, una delícia perversa.

Carlos Bonfil - jornada.com – 28/07/2018